

Werkveld Identiteit	Datum 3 juni 2019	Instemming/Advies GMR I/A - 12 juni 2019	Vastgesteld CvB 24 juni 2019
-------------------------------	-----------------------------	--	--

1.1 | Beleidsnotitie identiteit Aves

Inhoudsopgave

- 1.1 Beleidsnotitie Identiteit
- 1.2 Iedere school zijn eigen kleur
- 1.3 Aves maakt werk van identiteit
- 1.4 Identiteit in de school
- 1.5 Identiteit van de leerkrachten
- 1.6 Identiteit op katholieke scholen
- 1.7 Identiteit op protestants-christelijke scholen
- 1.8 Identiteit op openbare scholen
- 1.9 Identiteit op samenwerkingscholen binnen Aves
- 1.10 Identiteit binnen de stichting

1.1 Beleidsnotitie Identiteit

Aves is een stichting waarin scholen van verschillende denominaties hun onderkomen hebben: openbare, katholieke, protestants-christelijke en samenwerkingscholen. Allemaal voelen zij zich thuis bij een gedeelde visie op identiteit die binnen de hele stichting wordt uitgedragen. En ze hebben en behouden allemaal hun eigen levensbeschouwelijke kleur. Bij Aves geloven we dat dat mogelijk is: eigenheid en diversiteit van scholen aan de ene kant, en een gezamenlijke visie op de plek van identiteit binnen de school aan de andere kant.

Aves is in twee stappen ontstaan uit een ontmoeting tussen stichtingen met een verschillende levensbeschouwelijke signatuur. In beide fusieprocessen is het uitwisselen over en ontmoeten rondom die levensbeschouwelijke signatuur heel belangrijk geweest.

1.2 Iedere school zijn eigen kleur

Iedere school binnen Aves heeft zijn eigen gezicht. De levensbeschouwelijke grondslag of het openbare karakter speelt daar een rol in. Maar er zijn veel meer zaken die de identiteit van de school bepalen. Denk aan de plek van de school in dorp of stad, de leerlingenpopulatie, de onderwijskundige keuzes, en natuurlijk de mensen die er werken. Zo heeft iedere school een unieke eigen identiteit. Die eigenheid van scholen vinden we belangrijk bij Aves.

De levensbeschouwelijke grondslag of het openbare karakter wordt op iedere school op een andere manier zichtbaar. We hechten er waarde aan dat in iedere kern in de Noordoostpolder, Vollenhove en Kampen ouders een school kunnen kiezen voor hun kind die past bij hun eigen levensbeschouwelijke keuze. Daarbij biedt de school levensbeschouwelijke tradities, of een 'openbare' visie, die aansluiten bij de keuze die ouders voor hun kinderen maken.

Tegelijkertijd vindt Aves het belangrijk dat kinderen op elke school actief de ontmoeting aangaan met de verschillende levensbeschouwingen die een rol spelen in de Nederlandse samenleving. Dat doen we niet alleen omdat het in de kerndoelen voor het basisonderwijs staat, en dus voor iedere school in Nederland verplicht is. Naast het feit dat het verplicht is, hechten we er ook veel belang aan voor de ontwikkeling van kinderen. Immers, in de ontmoeting met mensen die anders tegen allerlei dingen aankijken dan jij, kun je ontdekken wat voor jou zelf belangrijk is. Bovendien willen we op deze wijze kinderen goed voorbereiden op het omgaan met diversiteit in de samenleving. Wij geloven bij Aves in de meerwaarde van ontmoeting en willen graag op zoek gaan naar de verbinding.

1.3 Aves maakt werk van identiteit

Zoals eerder benoemd is Aves in twee stappen ontstaan uit een ontmoeting tussen stichtingen met een verschillende levensbeschouwelijke signatuur. In beide fusieprocessen is het uitwisselen

over en ontmoeten rondom die levensbeschouwelijke signatuur heel belangrijk geweest. Steeds weer blijkt aan de ene kant hoe belangrijk het is dat mensen, scholen en organisaties mogen vasthouden aan hun eigen geloof, visie, en levensbeschouwelijke wortels. Dat zij kunnen ervaren: dit vind ik belangrijk, hier sta ik voor, hier geloven wij in, hier laten wij ons door inspireren. Iedereen mag zichzelf zijn.

Aan de andere kant blijkt ook steeds weer hoe mensen met verschillende levensbeschouwelijke achtergronden elkaar als het om onderwijs gaat uitstekend kunnen vinden. In wat zij belangrijk vinden voor kinderen blijkt dat er weinig verschillen zijn. Je zou kunnen zeggen: de inspiratie van waaruit leerkrachten werken verschilt soms. Maar de idealen die ze hebben over wat waardevol is om mee te geven aan kinderen, liggen heel dicht bij elkaar.

Het belangrijkste resultaat van deze twee fusies op dit terrein is eigenlijk vooral het *dat je het erover hebt*. Dat je niet afgaat op je beelden van de ander, maar dat je vraagt naar de drijfveren van de ander. Dat je vanuit openheid en verwondering kijkt naar de ander. Zonder de verschillen weg te poetsen. Je hoeft niet hetzelfde te gaan geloven, maar het is wel heel belangrijk dat je elkaar verstaat.

1.4 Identiteit in de school

Aves bepaalt niet hoe de identiteit van de school vorm krijgt. Maar er is wel afgesproken dat identiteit structureel op de agenda staat op de school. Daarom heeft iedere Aves school een identiteitsbegeleider die de directeur en het team ondersteunt bij het vorm en inhoud geven aan de identiteit. Iedere denominatie heeft zijn eigen identiteitsbegeleider. Deze werken alle drie vanuit de kaders van Aves, maar leggen uiteraard eigen accenten in de scholen die passen bij de denominatie.

Ieder team denkt met deze begeleider samen na over vragen als: Waar staan en gaan we voor als school? Wat willen wij kinderen meegeven? Hoe krijgen tradities en feesten een plek op onze school? Hoe besteden we aandacht aan de levensbeschouwelijke ontwikkeling van kinderen? Hoe zorgen we dat kinderen op een goede manier leren omgaan met religieuze verschillen die ze in de samenleving (gaan) tegenkomen? En hoe komt onze identiteit naar voren in het pedagogisch klimaat, in onze sociaal-emotionele lessen en in burgerschapsvorming?

Iedere school vormt hier een visie op, maakt keuzes en legt afspraken vast. De identiteit van de school wordt zo op allerlei manieren zichtbaar, merkbaar en voelbaar in de school. De bestuurders van Aves bespreken identiteit met directeuren in de jaarlijkse monitorronde.

1.5 Identiteit van de leerkrachten

Leerkrachten werken altijd vanuit hun eigen persoonlijke identiteit. Die kun je niet thuis laten. Tegelijkertijd zijn zij als professionals natuurlijk werkzaam in een bepaalde context. Bij het aanstellen en plaatsen van leerkrachten is hun levensbeschouwelijke identiteit een onderwerp van gesprek. De leerkracht en de school kunnen hierin wensen aangeven en verwachtingen uitspreken. Op de openbare scholen mag de levensbeschouwelijke achtergrond van de leerkrachten geen rol spelen bij hun aanstelling. Op de samenwerkingscholen speelt levensbeschouwelijke achtergrond soms wel een belangrijke rol bij de samenstelling van het team. Bijvoorbeeld omdat in het identiteitsbeleid is opgenomen dat leerkrachten van verschillende denominaties gelijkkelijk vertegenwoordigd moeten zijn. Aves vindt het belangrijk dat identiteit duidelijk zichtbaar is in de school.

De stichting staat bovendien voor een hoogwaardige kwaliteit van levensbeschouwelijk onderwijs. Alle leerkrachten die bij Aves werkzaam zijn moeten dan ook in het bezit zijn van een identiteitsdiploma. De leerkrachten die dit nog niet hebben als zij in dienst treden, worden verplicht én gefaciliteerd om dit te behalen. De operationalisering hiervan wordt in uitwerkingsdocumenten beschreven.

1.6 Identiteit op katholieke scholen

Kenmerkend voor katholieke scholen is dat er vanuit de katholieke traditie veel aandacht is voor sfeer en beleving van de katholieke levensbeschouwing. De katholieke scholen van Aves worden begeleid door een geschoolde identiteitsbegeleider voor katholiek onderwijs. Op katholieke scholen wordt vaak gewerkt met een methode voor godsdienst/levensbeschouwing. Er is veel aandacht voor vieringen uit de katholieke traditie. De scholen werken doorgaans samen met de plaatselijke parochie. Bijvoorbeeld bij vieringen of de voorbereiding van de eerste communie en het vormsel. Leerkrachten op de katholieke scholen van Aves moeten in het bezit zijn van de Akte godsdienst/levensbeschouwing voor het katholiek onderwijs.

1.7 Identiteit op protestants-christelijke scholen

Kenmerkend voor protestants-christelijke scholen is dat er verschillen zijn in de wijze waarop de protestants-christelijke levensbeschouwing vorm krijgt binnen de school. Scholen hebben en houden de vrijheid om hierin hun eigen keuzes te maken. De protestants-christelijke scholen van Aves worden begeleid door een daarvoor opgeleide identiteitsbegeleider voor protestants-christelijk onderwijs.

Op protestants-christelijke scholen wordt vaak gewerkt met een methode voor godsdienst/levensbeschouwing. Leerkrachten op de protestants-christelijke scholen van Aves moeten in het bezit zijn van het Diploma Christelijk Basis Onderwijs (DCBO).

1.8 Identiteit op openbare scholen

Kenmerkend voor openbare scholen is dat er gewerkt wordt aan actieve pluriformiteit. Dit betekent dat de openbare school actief werk maakt van het goed omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit in de samenleving. De kernwaarden van het openbaar onderwijs zijn daarbij leidend. Op de openbare school is iedereen welkom en iedereen benoembaar. De openbare scholen van Aves worden begeleid door een opgeleide identiteitsbegeleider voor openbaar onderwijs.

Op alle openbare scholen van Aves wordt gewerkt met lessen Leren Leven. In deze vorm van levensbeschouwelijk onderwijs blijven alle leerlingen in de eigen groep en krijgen les over levensbeschouwelijke thema's van docenten christelijk vormingsonderwijs, islamitisch vormingsonderwijs en humanistisch vormingsonderwijs. De groepsleerkracht heeft de rol van verbinder. Deze aanpak voor G/HVO is binnen Aves ontwikkeld. Leerkrachten op de openbare scholen van Aves moeten in het bezit zijn van het Diploma Openbaar Onderwijs (DOO).

1.9 Identiteit op samenwerkingscholen binnen Aves

Kenmerkend voor samenwerkingscholen¹ binnen Aves is dat het een samenvoeging is van twee of soms drie scholen met een verschillende levensbeschouwelijke grondslag. Vaak staat juist door die samenvoeging het thema identiteit hoog op de agenda. Aan de ene kant zie je dat er op de samenwerkingschool manieren gezocht worden om elementen uit de tradities en visie van de oorspronkelijke scholen levend te houden. Aan de andere kant zie je ook dat er een nieuwe identiteit ontstaat, waarin het omarmen van diversiteit en ontmoeting centraal staan. Dan benadruk je minder de verschillen, en zoek je meer naar de overeenkomsten. De samenwerkingscholen van Aves worden afwisselend begeleid door de identiteitsbegeleiders van de verschillende denominaties.

Op samenwerkingscholen van Aves wordt doorgaans gewerkt met lessen Leren Leven. In deze vorm van levensbeschouwelijk onderwijs blijven alle leerlingen ook in de eigen groep. Zij krijgen les over levensbeschouwelijke thema's van docenten vanuit christelijk (protestants-christelijk en katholiek) vormingsonderwijs, islamitisch vormingsonderwijs en humanistisch vormingsonderwijs. De groepsleerkracht heeft de rol van verbinder. Sommige samenwerkingscholen hebben hiernaast nog een andere methode voor godsdienst/levensbeschouwing. De overige samenwerkingscholen werken met een methode voor godsdienst/levensbeschouwing die zij aanpassen op gebruik in de samenwerkingschool.

---

¹ Landelijk wordt de formele term "samenwerkingschool" gehanteerd voor een samenvoeging van een openbare school met een bijzondere school (RK,PC). Binnen Aves is ervoor gekozen om de term samenwerkingschool te hanteren voor elke school die ontstaan is uit de samenwerking van 2 of meer denominatieve richtingen.

In alle samenwerkingscholen is een identiteitscommissie aanwezig waarin ouders en leerkrachten meedenken over identiteit binnen de samenwerkingschool. Soms is deze functie belegd bij de MR, een klankbordgroep of schooladviescommissie. Leerkrachten op de samenwerkingscholen van Aves moeten in het bezit zijn van een identiteitsdiploma. In overleg met de directeur kiest de leerkracht voor een identiteitsdiploma van een van de denominaties.

1.10 Identiteit binnen de stichting

Aves beschouwt identiteit als de onderlegger voor alle activiteiten in de stichting. Dat is geen papieren werkelijkheid. Er gebeurt op stichtingsniveau van alles op dit terrein waarin Aves investeert en haar nek uitsteekt. Binnen Aves is een stichtingsidentiteitscommissie die de identiteit op alle niveaus monitort. Deze commissie geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurders en de raad van toezicht. Hierin zitten naast leerkrachten ook sleutelfiguren uit de Noordoostpolder die de protestants-christelijke, katholieke of 'openbare' gemeenschap vertegenwoordigen.

Er is een adviseur identiteit werkzaam die het college van bestuur adviseert op het terrein van identiteit binnen de stichting. Er is scholing in de Aves-academie op het gebied van identiteit en er zijn intervisiegroepen van directeuren rondom identiteit. Tijdens Aves-brede studiedagen zijn identiteitsthema's een terugkerend onderwerp.